

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВЪСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Четвъртъкъ. Цѣна-та за единъ годишъ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шесть мѣсеци три четвърти отъ бѣло меджидіе. Спомоществованіа-та трѣбва всякога да сѣ прѣдплащени и да сѣ испращатъ въ полицѣ, въ групѣ, или въ пощенскы тѣмбры (пулове), Пльмскы, Царскы, Русскы и Французскы, на Редакторъ-тъ у Американъ Ханъ въ Цариградъ. Извѣстія сѣ вмѣстятъ по 2 гр. на редъ-тъ.

Година 3.

ЦАРИГРАДЪ, ЧЕТВЪРТЪКЪ, 30 МАРТЪ 1878.

Брой 13.

“КАКВОТО ПОСѢЕ ЧЕЛОВѢКЪ
ТОВА ЩЕ И ДА ПОЖЪНЕ.” (1)

2.

Въ мнѣжлий-тъ си брой посочихмы законы-тъ на конто Създателъ-тъ е подчинилъ всемірнѣ-тъ системѣ за сѣяніе и жьненіе въ вещественный-тъ и правственный-тъ свѣтъ. Нека сега да разгледамы тѣзи законы малко по-подробно.

1. Не може да има никаква жьтва безъ да е имало сѣяние.

Никой человекъ не може да жьне ако нѣкакво сѣме не е было дѣйствително посѣяно по-напрѣдъ. Отъ това, обаче, не слѣдва че той самъ трѣбва да е посѣялъ венчко-то сѣме, защото чадо-то жьне отчасти онова което родитель-тъ е сѣялъ, ученикъ-тъ жьне отчасти онова което учитель-тъ е сѣялъ, и настояще-то поколѣніе жьне отчасти онова което мнѣжло-то поколѣніе е сѣяло. При всичко това, истина е че не може да има никаква жьтва безъ да е имало сѣяние отъ нѣкого.

Като гледамы образованный-тъ свѣтъ, ный виждамы въ него много нѣща конто развѣселяватъ сердце-то — пространны полета разработены и украсены съ изобилны растенія, домове освятены чрѣзъ домашнѣ любовь, умове обогатены съ съкровища-та на знаніе-то, чудны-тъ изобрѣтенія на механическо-то искусство и удивителны-тъ открытія на научны-тъ изслѣданія, и общо-то пріятіе на велико-то начало че правда-та възвышава народы-тъ и че грѣхъ-тъ е безчестіе на всѣкой народъ. Такава жьтва е нанѣстнѣ славна; но трѣбва да поминѣмъ че никой отъ плодове-тъ ѿ не сѣж были събрани безъ да сѣж были посѣяны първо сѣмена-та имъ. Всѣкой единъ отъ пльны-тъ класове, конто съставятъ нынѣшнѣ-тъ образованность, трѣбва да стонъ върху стебло, и всѣко едно отъ тѣзи стебла трѣбва да произхожда отъ едно сѣме което е было посѣяно отъ нѣкого. Всѣкой знае че венчка-та изобилна жьтва на мнѣжлѣ-тъ годишъ, която е напльнила житницы-тъ на образованный-тъ свѣтъ и е хранила милионы-тъ неговы жители, е произхождала отъ сѣмена-та конто нѣкои трудолюбивы рѣцѣ сѣж были посѣяли. Всички-тъ вещественны произведенія и чудны машины, конто наскоро ще напльнятъ Царизко-то Изложеніе, сѣж слѣдствія-та на трѣпльивѣ-тъ дѣятелность на нѣкои человекескы умове. Всички-тъ прѣобразованія, конто сѣж были въведены въ общественны-тъ и политическы-тъ управленія, и всички-тъ благодѣтельны учрѣжденія конто сѣж были установены, сѣж всички плодове на конто нѣкой е посѣялъ сѣме-то.

Ако пакъ сѣ обрнемъ къмъ образованный-тъ свѣтъ ный виждамы и друго зрѣлище, което наскърбява сердца-та на

толкъ колото друго-то ги развѣселяваше; тамъ виждамы источники на безчестіе и униженіе, орѣдія на неправедность, книжнѣ растлѣннѣ и растлѣвающѣ, единъ жьтъ на измамѣ, угнетѣніе и беззаконіе. Тѣзи плачевна жьтва въ всѣкой случай сѣ е прѣдшествовала отъ сѣяние. Всички онѣзи смъртоносны плодове произхождатъ отъ сѣмена конто нѣкой е посѣялъ.

Ако да можемы да расчленимъ венчки-тъ силы конто сега дѣйствуватъ въ свѣтъ-тъ, отъ конто нѣкои произвождатъ толкъ славы а други толкъ безчестны плодове; ако да можемы да изслѣдвамы тѣзи силы назадъ прѣзъ теченіе-то на мнѣжлий-тъ години и вѣкове до самы-тъ имъ источники, ный цѣхмы да намѣримъ че нѣкой по-напрѣдъ е посѣялъ сѣме-то отъ което е произхождѣлъ всѣкой плодъ на 19-ый вѣкъ.

2. Слѣдъ всякъ сѣяние ще има и жьтва.

Отъ този законъ, че слѣдъ всякъ сѣяние ще има жьтва, не слѣдва че жьтва-та всѣкога наскоро ще послѣдва сѣяние-тъ. Нарастаніе-то не е механическа но органическа работа, и затова тя става не изведѣжъ по постепенно. Така сѣщо не слѣдва отъ този законъ че венчки-тъ сѣмена ще даждѣ плодъ-тъ си еднакво скоро, защото има разны видове сѣмена, отъ конто нѣкои даватъ плодъ по-рано, а други по-късно. При това, обстоятелства-та сѣж благоприятны въ нѣкои случаи, а по-неблагоприятны въ други случаи. При всички тѣзи различія, обаче, Създателъ-тъ е прогласилъ че каквото человекъ посѣе това ще и да пожьне. Всѣка сѣяние, каквато и да е тя, ще сѣ послѣдва отъ жьтъжъ.

Много любопытно и назидателно е да учимъ исторіи-тъ на человекескый родъ и да заблѣжваме разны-тъ видове сѣмена конто сѣж сѣяли въ разны-тъ вѣкове на свѣтъ-тъ. Нанѣстнѣ ный смы толкъ кжеогледи, и свѣдѣнія-та ни сѣж толкъ недостаточны што не можемъ да испытамы този прѣдмѣтъ напльно, но пакъ можемъ да заблѣжимъ довольно нѣща конто да ны убѣдятъ че сѣмена-та, конто сѣж были посѣяны прѣзъ минжлий-тъ вѣкове, не сѣж погынжли, но сѣж хванжли корень, растели сѣж и даже и днесъ даватъ плодъ. Въ нѣкои случаи сѣмена-та сѣж сѣ виждали съвсѣмъ незначителны когато първо сѣж сѣ посѣвали и обстоятельства-та не сѣж сѣ виждали твърдѣ благоприятны, но слѣдъ врѣме тѣ сѣж дали плодъ кой-то е обогатилъ и обогородилъ народы-тъ. Въ други случаи сѣмена-та не сѣж виждажъ толкъ вредителны, и онѣзи конто ги сѣяхъ не мыслѣжъ че плодове-тъ имъ цѣхъ да сѣж толкъ погубителны, но слѣдъ врѣме тѣ произведождѣ ужасны плодове, тѣ дадохъ смъртоноснѣ жьтъжъ. Да, жьтва ще слѣдва подирѣ

сѣяние; тя може да не послѣдва толкъ скоро колкото нѣкои сѣ не трѣпльнѣ желаютъ; много врѣме може да изминѣ и години да не течатъ тѣш цото страхе-тъ на нѣкои да сѣ отмахнѣтъ и надѣжды-тъ на други да сѣ поколебѣжтъ, но пакъ сѣ врѣме, дълго или кжео, жьтва-та ще дойде.

3. Жьтва-та ще бже споредъ качества-то и количества-то на сѣме-то което е было посѣяно.

Има много видове сѣмена отъ конто человекы-тъ сѣж свободны да сѣ избѣратъ каквыто искатъ. Тѣзи сѣмена не сѣж нито венчки-тъ добры, нито венчки-тъ злы; и отъ добры-тъ видове венчки-тъ не сѣж еднакво добры, нито отъ злы-тъ видове сѣж венчки еднакво злы. Трѣбва обаче да заблѣжимъ че колкото повърхностны различія може и да има помежду тѣзи разны видове сѣмена, Богъ ги раздѣля въ Слово-то си само на два вида — тльнны и нетльнны. Сѣмена-та отъ първый-тъ видъ сѣж тльнны и даватъ плодъ кой-то слѣдъ нѣколко врѣме ще не тльѣ; но сѣмена-та отъ второй-тъ видъ сѣж нетльнны и даватъ плодъ кой-то цѣлога нѣма да не тльѣ. Въ това сѣстои коренна-та разлика между тѣхъ. Тльнно-то сѣме ще даде плодъ, и плодъ-тъ му може да е хубавъ на изгледъ и пріятенъ на вкусъ, оше и добръ по видъ-тъ си, но той е тльненъ, и за това въ Слово-то Божіе сѣж казва че кой-то сѣе въ плѣтъ-тъ, отъ плѣтъ-тъ ще тльнѣ да пожьне. Другой-тъ видъ сѣме може да сѣ види на человекы-тъ по-долно, ядкы-тъ му може да сѣж по-малкы по обѣмъ и по-грозны по образъ, но при венчко това, пакъ то е нетльнно и неговъ-тъ плодъ нѣма никогда да изгнѣе. Единъ-тъ видъ сѣме може да роди чинове, богатства и плотскы удовольствія; но другой-тъ видъ произвожда кротость, благодѣ, трѣпльнѣ, милость, чистотѣ и любовь. Кой-то сѣе сѣме отъ первый-тъ видъ, ще пожьне неговъ-тъ плодъ, кой-то е тльнѣ; но кой-то сѣе сѣме отъ второй-тъ видъ, той ще пожьне неговъ-тъ плодъ, кой-то е животъ вѣченъ.

Количество-то на жьтъжъ-тъ, тоже, сѣж опрѣдѣлява отъ количества-то на сѣме-то което е было посѣяно. Человекы-тъ може да жьжѣтъ сѣще-то качество жито, но не сѣще-то количество. Тѣ може да сѣятъ сѣщый-тъ видъ сѣме, но единъ да сѣжѣтъ изобилно, а други оскудно. На нѣкои даже е мѣчно че тѣ сѣж сѣяли сѣме, и почти желаютъ дано да можехъ да сѣ го земажъ назадъ. Такыя человекы, конто сѣятъ оскудно, ще пожьнатъ оскудно; но конто сѣятъ изобилно, ще сѣ радватъ по причинѣ на изобилнѣ-тъ си жьтъжъ.

Св. Недѣля е благословенъ день, защото Господъ ѿже е благословилъ, и ный можемъ да сѣ надѣваме че той ще ны благославя, когато ѿже освящавамы спо-

редъ както той изискува отъ насъ. Людѣ-тъ Божій всякога сѣж намѣрвали че е добро да сѣ почита Свята-та Недѣля. Тя е день-тъ кой-то Богъ е освѣтилъ, и ный трѣбва сѣ радость да ѿже освящавамы.

Животъ-тъ на человекъ е помежду животъ-тъ на ангелы-тъ и на скотове-тъ; ако человекъ сѣж прѣдаде на плѣтскы удовольствія, той сѣж уподобява на скотове-тъ; но ако сѣж радва и наслаждава сѣ духовны нѣща, той сѣж опрличава на ангелы-тъ.

Трѣбва да сѣ молимъ на Духа Святаго да ны изоблечи за грѣхове-тъ ны; да ны направи да ушѣцами колко грѣшно и окаянно е сѣстояніе-то на онѣзи конто сѣж отстраняватъ отъ Бога, да ны открие Исуса Христа и да произведе въ сердца-та ны живѣ вѣржъ въ него като единственый-тъ и вседостаточный-тъ Спаситель на изгубены-тъ грѣшницы.

НѢКОЛКО ДУМЫ КЪМЪ НАСКЪРБЕННЫ-ТЪ.

3.

Изворъ-тъ на утѣшеніе.

Св. Писаніе изобилува съ поученія конто точно отговарятъ на нужды-тъ на Христіаны-тъ въ врѣме на скърби и страданія. Онѣзи кой-то вѣрва въ Божіи-тъ обѣщанія, изложены въ Слово-то му, има изобилны утѣшенія за всѣко врѣме на нуждѣ. Ный извличамы нѣкои отъ тѣзи поученія съ надеждѣ че тѣ ще бждѣтъ ползувателны. Ще заблѣжимъ, оше, че въ Слово-то Божіе има много други стихове назначены за утѣшеніе на наскърбены-тъ, и че всѣкой человекъ може да изнамери самъ за себе си такыя конто точно да отговарятъ на особы-тъ му нужды.

“Жалостивъ и милостивъ е Господъ, дълготрѣпльивъ и много милостивъ. Не ще е противенъ за всѣкога, нито ще държи гнѣвъ въ вѣкъ.” Псал. 103; 8, 9.

“Той е Канага; дѣла-та неговы сѣж съвършенны; защото венчки-тъ му пѣтища сѣж и праведны; Богъ на истинѣ-тъ и нѣма неправдѣ въ него. Праведенъ и правъ е Той.” Второз. 32; 4.

“Богъ толкъ възлюбилъ свѣтъ-тъ, цото даде Сына своего единороднаго, за да не погыне всѣкой кой-то вѣрува въ него но да има животъ вѣченъ.” Иоан. 3; 16.

“Дойдѣте при мене, всички цо сѣ трудите и сте обрѣменены; и азъ ще вы успокоѣжъ.” Мат. 11; 28.

“Кой-то дойде при мене, нѣма да го испждѣжъ.” Иоан. 6; 37.

“Миръ вы оставямъ; мой-тъ миръ вы давамъ; азъ не вы давамъ както свѣтъ-тъ дава: да сѣ не смущава сердце-то вы, нито да сѣ утѣшава.” Иоан. 14; 27.

“Вмѣняватъ всичко-то че е щета по-поради прѣвѣсходство-то на познаваніе-

(1) Гал. 6; 7.

то на Христа Иисуса Господа моего; за когото изгубихъ венчко, и вмѣнявамъ венчко за пзметъ, само Христа да придобѣю, и да ся найдъ въ него безъ да имамъ своиъ си отъ законъ-тъ правдъ, но правдъ-тъ която е отъ вѣрж-тъ Христовъ, то есть правдъ-тъ, която е отъ Бога чрѣзъ вѣрж-тъ." Фил. 3; 8, 9.

"Защото насытихъ разслабена души, и напълнихъ всѣхъ изнеможенъ души." Иер. 31; 25.

"Вый ще бждете оскърбени, но скърбѣта ви ще ся промѣни на радость." Иоан. 16; 20.

"Знаемъ пакъ че на тѣзи конто любятъ Бога, конто сж призвани споредъ негово-то прѣдопрѣдѣленіе, венчко-то на добро имъ съдѣйствува." Рим. 8; 28.

"Знаю че е живъ Искупитель-тъ мн, и въ послѣдно врѣме ще вѣстане на земѣ-тъ; и като ислѣе слѣдъ кожъ-тъ мн това тѣло, пакъ съ плѣтъ-тъ си ще видѣе Бога." Іовъ, 19; 25, 26.

"Ако и да мя убива (Богъ), азъ на него ся надѣвамъ." Іовъ 13; 15.

"Веселѣте ся, небеса, и радувай ся земле: пзвикайте съ радость гласъ, горы; защото Господъ утѣши людіе-тъ си, и помилува оскърбены-тъ си." Иса. 49; 13.

"Азъ вече ставамъ жертва, и врѣме-то на отхожденіе-то ми наставъ. Азъ ся подвизавахъ съ добръ подвигъ, пакъ-тъ свѣршихъ, вѣрж-тъ упазихъ; отъ сега остава ми вѣнецъ-тъ на правдъ-тъ, когото Господъ, праведный-тъ Сѣдія, ще ми вѣздаде въ онзи день; и не само на мене, но и на вси конто сж възлюбилн негово-то явленіе." 2 Тим. 4; 6—8.

"И даже въ долъ-тъ на смртнѣ-тъ сѣнкъ ако ходѣ, не щъ ся уплаши отъ зло; защото ты си съ мене: Твой-тъ жезлъ и твоя-та тояга, тѣ мя утѣшавать." Псал. 23; 4.

"Въ рѣцѣ-тъ ти прѣдавамъ духъ-тъ си: ты си мя избавилъ, Господи Боже на истинѣ-тъ." Псал. 31; 5.

"Дѣ ти, смърте, жило-то? дѣ ти, аде, побѣда-та. Жило-то на смртъ-тъ е грѣхъ-тъ, и сила-та на грѣхъ-тъ е законъ-тъ: но благодареніе Богу, който ни даде побѣдъ-тъ чрѣзъ Господа нашего Иисуса Христа." 1 Кор. 15; 55—57.

"Чрѣзъ свѣтъ-тъ си ще мя водить, и слѣдъ това ще мя пріемешъ въ славу. Кого имамъ на небе-то? И на земѣ-тъ не щъ друго освѣнъ тебе. Чезне плѣтъ-та ми и сердце-то ми, но Богъ е сила на сердце-то ми, и дѣлъ мой въ вѣкъ." Псал. 73; 24—26.

"Който побѣждава ще наследува венчко, и ще му бждъ Богъ, и той ще ми бжде сынъ." Отк. 21; 7.

"Знамъ че ако ся развали земната къща на наше-то селеніе, имамы отъ Бога зданіе на небеса, домъ нержкотворенъ, вѣченъ." 2 Кор. 5; 1.

"Той рече: нѣма да тя оставѣ, нито да тя забравѣ." Евр. 13; 5.

"Да ся не смущава сердце-то ви: вѣрувайте въ Бога, и въ мене вѣрувайте. Въ домъ-тъ на Отца моего много жилища има." Иоан. 14; 1, 2.

"И ще обрѣше Богъ всѣхъ сължъ отъ очи-тъ имъ, и смртъ-та не ще ѣжъ има вече, нито жалѣніе, нито псѣкъ, ни болестъ ще има вече, защото първо-то ся мнѣ." Отк. 21; 4.

Въобще онѣзи пматъ най-гольмъ причинъ да ся боятъ, конто мслятъ че тѣ нѣматъ причинъ за страхуваніе. Безосновно повѣреніе е прѣдшественикъ на срамъ.

ОБРАЗОВАНИЕ-ТО ВЪ ФРАНЦІИ.

2.

Първоначални училища. — Закопи за първоначални училища, въ конто да ся въспытаватъ венчки-тъ младежи на държавж-тъ, ся поставихъ въ Франціи на 1833, когато Г. Гизо бѣше министръ на Просвѣщеніе-то. Прѣзъ врѣме-то на революціи-тъ ся полагахъ нѣкон старанія за подобрѣніе-то на учебны-тъ заведения, но тѣ не можихъ да сполучать, а това бѣ тѣи особно за първоначалны-тъ училища. Единъ отъ най-учены-тъ тогавашны мжжіе на Франціи, Г. Кювие, пакъ-тува по Холандіи, Германіи, и Италии за да изучава образователны-тъ системы на онѣзи държавы; и негово-то изложеніе, което ся обнародва на 1811, и което особно прѣпорѣчваше Холандскы-тъ първоначалны училища, възбуди голѣмо желаніе за уетвършенствованіе-то на този родъ училища въ Франціи, но и това не произведе важны слѣдствія. За състояніе-то на тѣзи заведения отъ 1814 до 1830, Г. Гизо казва: "Не може да ся каже че първоначално-то ни образование не е страдало отъ политически удари; но пакъ то не ся съсыпа съвршенно отъ тѣхъ." На 1830 правителство-то ся показа много благоприятно къмъ първоначалны-тъ училища. На 1831 Г. Кузень, единъ отъ най-способны-тъ мжжіе на Франціи, ся испрати въ Германіи за да изучи образователнѣ-тъ системы на онѣзи държавы; като ся върнѣ той обнародва наблюденія-та си и разиска венчко което законъ-тъ за първоначалны-тъ училища, който тогава ся приготвѣше, трѣбваше да рѣши. Г. Гизо, който ся назначи министръ на просвѣщеніе-то на 1832, рѣшително ся захванъ за първоначално-то образование на народъ-тъ, като ся спомагаше отъ Г. Кузень и други даровиты мжжіе. Училищный-тъ законъ отъ 1833 показва съ колко грыжъ и свѣтлость сж работили онѣзи родолюбци на Франціи. Онзи законъ е ималъ честито вліаніе върху първоначално-то образование на народъ-тъ. На 1826, въ Франціи имаше 14,009 общины конто нѣмахъ никаквы първоначалны училища; и на 1832 въ Паризъ имаше 30,000 дѣца конто не пріемахъ никакво образование. Четыри години слѣдъ одобреніе-то на законъ-тъ отъ 1837, отъ 35,280-тъ общины въ Франціи 29,613-тъ имажъ свои-тъ си първоначалны училища. На 1850 и на 1854 ся издадохъ новы училищны закони конто допълнихъ онѣзи конто вече съществувахъ. Споредъ тѣхъ първоначалны-тъ училища на всѣхъ общинахъ ся управляватъ отъ една комнеіи, състоящъ отъ градоначалникъ-тъ, главный-тъ священникъ и отъ нѣколко гражданы отъ окръжіе-то. Тѣзи комнеія надзирава и общенародны-тъ и частны-тъ първоначалны училища. Тя не може да назначава учители, но когато ся случи нѣкое училище да ся е лишило отъ нѣкой учитель, тя може да рѣши дали свѣтскый или религіозенъ учитель трѣбва да ся снабди. Въ нужды врѣмена, градоначалникъ-тъ има власть, въ врѣме на необходимость, да извади нѣкой учитель, но той трѣбва незабавно да съобщитъ си вѣржъ на главный-тъ надзиратель. Надзиратели-тъ въобще сж образовани и опытни учители; тѣ сж длѣжни да посѣщавать училища-та и да прѣгледватъ какъ ся прѣподава въ тѣхъ. Всѣхъ годнѣхъ тѣ правятъ по едно изложеніе за успѣхъ-тъ на учили-

ща-та въ тѣхно-то окръжіе и го пращать на надзиратель-тъ на Академіи-тъ. Всѣкой Французинъ, който не е по-младъ отъ 20 години, може да бжде учитель въ кое-да-е общо или частно училище ако той има потребно-то свидѣтельство.

Заплата-та на Френскы-тъ учители не е твърдѣ голѣма сравнително съ онѣзи въ нѣкон други държавы. Най-долни-тъ учители пріимахъ, на 1833, 200 франга; на 1844, 250 фр.; на 1849, 464 фр.; а на 1867, 600 фр. Споредъ законъ-тъ на 1875, годишны-тъ заплаты на учители-тъ и учителькы-тъ въ първоначалны-тъ училища ся распорѣждатъ по слѣдующій-тъ начинъ. Учители-тъ ся дѣлятъ на четыри класа, споредъ врѣме-то прѣзъ което сж учительствували и споредъ голѣминѣ-тъ на градове-тъ. Първый-тъ класъ учители пріимать по 1,200 фр. на годнѣ-тъ, второй-тъ, 1,100 фр., третій-тъ 1,000 фр. и четвъртый-тъ 900 фр. Учителкы-тъ ся дѣлятъ на три класа и пріимать по 900, 800, и 700 франга на годнѣ-тъ.

Науки-тъ конто ся прѣподаватъ въ тѣзи училища сж прочитъ, краснописаніе, религія, грамматика, числителница, землеописаніе и начала отъ Френскъ исторіи. На тѣзи програмъ учители-тъ можѣтъ, ако некатъ, да приложатъ начала отъ естественихъ исторіи, физикъ, земледѣліе, здравословіе, пѣніе и гимнастикъ. До прѣди 1843 почти въ всѣхъ-тъ Френскы училища ся прѣподаваше по старому, като всѣкой ученикъ отиваше самъ при сѣдалище-то на учитель-тъ и казваше урокъ-тъ си. Тѣзи метода за прѣподаваніе ся е унищожила сега и вмѣсто неіж ся е въвела друга по-успѣшна. Споредъ новж-тъ методъ, всѣхъ-тъ ученици на едно училище ся раздѣлятъ на три класа, и венчки-тъ ученици отъ единъ класъ пріимать сжщы-тъ уроцы. Онѣзи ученици конто не можѣтъ да влѣзатъ ни въ единъ отъ три-тъ класове, ся прѣдаватъ на грыжъ-тъ на най-добры-тъ ученикъ въ училище-то. На 1873 въ Франціи имаше 53,350 първоначалны училища съ 3,477,542 ученика. Нѣкои отъ тѣзи училища сж само за момчета, други само за момчета, а други размѣсены.

Щомъ първоначално-то образование почнѣ да успѣва въ Франціи, намѣри ся за нужно да ся отворять училища за възрастны-тъ. Френскы-тъ родолюбци осѣщахъ че трѣбва да ся стараіхъ за образованіе-то не само на молоды-тъ но и на възрастны-тъ. Първо-то училище за възрастны у Франціи ся отвори въ Паризъ на 1820. Едно вечерно училище ся отвори отъ Христіанскы-тъ братія на 1830. На 1833 Г. Гизо говори благоприятно за тѣзи родъ училища, на 1835 правителство-то го припозна официално и почнѣ да имъ помага, а на 1865 то го включи въ системѣ-тъ на общенародны-тъ училища. Прѣзъ 1865—1866 въ тѣзи училища ся учехъ 552,939 мжжіе и 42,567 жены. Старанія сж ся положили на послѣдно врѣме да снабдятъ всѣко училище съ общо книгохранилище, отъ което да ся ползуютъ и учители-тъ и ученици-тъ. На 1875 въ Франціи имаше 15,623 книгохранилища свързаны съ училищата, въ конто имаше 1,474,637 томове книги.

Прѣсмѣтнѣжло ся е че въ околность-тъ на Смирнѣ ся производять всѣхъ годнѣхъ до 7,500,000 омы стафиды.

ХРАМЪ ПОСВЯТЕНЪ НА ЗЕМЛЕДѢЛІЕ-ТО.

Всѣхъ годнѣхъ като ся заплотѣи Китайци-тъ отдаватъ голѣмы почести земледѣліе-то. Въ Пекинѣ има едно храмъ посвятенъ на земледѣліе-то, на първи-тъ дни на всѣхъ прелѣтъ Китайскый-тъ Императоръ отива въ градинѣ-тъ около този храмъ, и тамъ, въ прѣсѣтствіе-то на Кытайскы-тъ велмошъ изорава и посѣва единъ лехъ нарочо прѣдѣленъ за него. Ораческы-тъ орачѣ дѣ копто само Императоръ-тъ употребява сж жѣлты. Никой другъ не може да оре въ царскѣ-тъ лехъ, и конто Императоръ-тъ не може да отиде въ градинѣ-тъ, негова-та часть остава работена и пуста. Императоръ-тъ ся въ лехъ-тъ си само оризъ. По-послѣ губернаторъ-тъ и градоначалникъ-тъ въ Пекинѣ изорава въ особенно прѣготовенъ за тѣхъ лехы, но съ червены орачѣ и тѣ посѣватъ просо.

Подиръ това Императоръ-тъ и сѣдѣжаци-тъ го князове и чиновници влѣзатъ въ храмъ-тъ който е посвятенъ на Шинъ-Нунгъ, или Божественный-тъ земледѣлецъ, който ся почта като прѣобрѣтатель на ораческо-то художество. Въ този храмъ ся приносятъ жертвы отъ быкове, свиніе, овце, и молитвы е отпращать Шинъ-Нунгу и на други бжгове — богу на земѣ-тъ, богу на жыта, богу на морета-та, богу на вѣтрове-тъ, богу на грѣмотевицѣ-тъ и богу на дѣждъ-тъ, и Кытайци-тъ прѣпятъ пять съ особенны обряды и молитвы къмъ богъ-тъ на годнѣ-тъ. Въ стары врѣме тѣхный богъ на годнѣ-тъ былъ Юпитеръ (планета-та); но въ сегашны-тъ врѣмена чиновници-тъ назначаватъ когото щѣтъ за годишенъ богъ.

По сжщій-тъ начинъ областни-тъ правители славословятъ богове-тъ е при южны-тъ врата на венчки-тъ главы градове на Кытайскѣ-тъ Имперіи. Слѣдъ такыва и други подобны обряды областны-тъ управители свыкватъ околъ си по-първы-тъ земледѣлцы въ окръжіе-то и ги увѣщаватъ да испѣлняватъ както подобава, длѣжности-тъ си какъ земледѣлцы. Слѣдъ венчко това, чиновници-тъ въ име-то на Императоръ-тъ раздаватъ на по-отличны-тъ земледѣлцы дарове или медалы, за да ги насърдѣватъ да бждѣтъ работливы и прилѣжны въ званіе-то си.

Като оставимъ на странѣ идолско-то служеніе, поведеніе-то на Императоръ-тъ и на чиновници-тъ му ся вижда въ този случай достопохвално; но жалко е че при всичко дѣто Богъ не е оставилъ себе си несвидѣтелствованъ, по-неже имъ е правилъ добрины, и давалъ имъ е дѣждове отъ небе-то и плодоосны врѣмена, и напълнувалъ е съ хранѣ и веселѣжъ сердце-та имъ, Кытайци-тъ още не припознаватъ и не по-повѣдатъ Него като истинскый и благодѣтельный Богъ, но боготворятъ и славословятъ неодушевенны-тъ прѣдмѣты е силы на природѣ-тъ.

Въ едно събраніе на Индіскый Законодательнъ съвѣтъ въ Калкутъ, прѣсмѣтнѣжло ся е че въ Индіи сж ся иждѣвили прѣзъ послѣдны-тъ петъ годнѣхъ 16,000,000 лиры англійскы по причинѣ на гладъ-тъ. Само прѣзъ послѣдны-тъ годнѣхъ сж ся иждѣвили 9,000,000 англ. Увѣряватъ че Англійско-то Правителство въ Индіи ще построи за прѣдъ още повече желѣзны пѣтица и водопроводы за напоиваніе на земѣ-тъ.

ПОЛИТИЧЕСКИ ПОВИНИ.

**ПРЪДВАРИТЕЛНИ УСЛОВИЯ
ЗА МИРЪ.**

(Продължение.)

Членъ 10. Высока-та Порта ще има право да испровожда войски, припасы, и хранж по опрѣдѣлены пжтища прѣзъ Българіи въ области-тъ отвждѣ княжество-то, и обратно. За да ся прѣдварятъ нѣкои мжчноти и злѣразумѣнія, особны правила по конто В. Порта ще упражнява това си право ще ся нареждатъ вжтрѣ въ три мѣсеца, отъ потвърденіе-то на настоящій-тъ договоръ, помежду В. Портж и Бѣлг. Правителство. Трѣбва да ся разумѣе че това право ся ограничава само на редовны-тъ Отоманскы войски, и че безредницы-тъ, Башпобозуци и Черкези, сж съвършено исклучени изъ него. Такожде, В. Порта си запазва право-то да провозжда пощы-тъ си по Княжество-то, и да установи телеграфическо съобщеніе. И тѣзи двѣ точки ще ся опрѣдѣлятъ по начинъ-тъ и въ врѣме-то конто сж показани по-долу.

Членъ 11. Мюсулманн и други, конто притяжаватъ имущество въ Княжество-то по прѣдпочетжъ да живѣятъ извънъ него, можтъ да държатъ пакъ владѣнія-та си като ги даватъ подъ намѣ или като ги управляватъ тѣхни настойчици. Турско-Българскы Комисари ще засѣдаватъ въ главны-тъ срѣдоточія на населеніе-то, подъ надзорство-то на Рускы Комисари, за да рѣшатъ окончателно въ теченіе-то на двѣ години вѣщы-тъ въпросы конто ся касаютъ до испитваніе-то на недвижими имущества или на Мюсулманскы интересы въ конто и други ся интересуватъ. Подобны Комисіи ще ся наговарятъ съ длжжность-тъ да разгледатъ прѣзъ двѣ-тъ години вѣщаквы работы що ся относятъ до начинъ-тъ по който ще ся отчуждатъ отъ В. Портж или ще ся употребятъ за нейнж ползж Държавны имущества и вакуфы. Като ся изминжтъ двѣ-тъ горѣспоменжты години, онѣзи имущества конто не сж ся потърени отъ притѣжатели-тъ имъ, ще ся продаждъ на наддаваніе (мезатъ), и стойность-та имъ ще ся употребѣи за да ся помогне на вдовицы-тъ и сырачета-та, Мюсулманскы и Христіанскы, конто сж станжли жьрты на скорошны-тъ събитія.

Членъ 12. Вѣщы-тъ Дунавскы крѣпости ще ся сринжтъ. Не ще има за напрѣдъ тврдины по брѣгове-тъ на тѣзи рѣкж, нито военны кораби по водитѣ на Руманско-то, Сърбско-то и Българско-то Княжества, освѣнъ обыкновенны-тъ стражарскы корабы и малкы-тъ ладіи на полициѣ-тъ и на митарницы-тъ. Права-та, длжности-тъ, и прѣимуществва-та на Международнж-тъ Комисіи за Долий Дунавъ си оставатъ непожжжжты.

Членъ 13. Выс. Порта прѣдприема да поправи за плаваніе проходъ-тъ на Сулипж и да обезвреди онѣзи частны лица конто сж тегляли загубы по причинж на войнж-тъ и отъ спраніе-то на плаваніе-то по Дунава. Петстотинж Хыляды франга ще ся земжтъ за тѣзи цѣль отъ количество-то конто длжи на Высокж-тъ Портж Дунавска-та Комисія.

Членъ 14. Ще ся въведжтъ веднага въ Боснж и Херцеговинж Европейскы-тъ прѣдложенія за прѣобразование, конто ся съобщжж на Отоманскы-тъ Пълномощницы въ първо-то засѣданіе на Цариградскж-тъ Конференціи, съ нѣ-

кон измѣненія за конто ще ся съгласятъ Выс. Порта, Руск. Правителство, и Австро-Унгарско-то Правителство. Недоисплатени-тъ данци не ще ся искать, а текущи-тъ доходи на тѣзи области до 1-й Мартъ 1880 ще ся употребятъ исклучително въ ползж на челяди-тъ на бѣжанцы-тъ и на жители-тъ, конто сж станжли жьрты на недавнишы-тъ събитія, безъ различіе на племе и на вѣрж, и за мѣстны-тъ нужды на онѣзи области. Количество-то конто ще ся плаща ежегодно подиръ този періодъ на Централно-то Правителство ще ся опрѣдѣли по-сетнѣ чрѣзъ едно особенно споразумѣніе помежду Турціи, Русіи, и Австро-Унгаріи.

Членъ 15. Выс. Порта ся задължава да приложи въ островъ Критъ органический-тъ уставъ отъ 1868, съобразно съ желанія-та конто по-напрѣдъ ся извяхж отъ туземно-то населеніе. Подобны прѣобразования приспособены на мѣстны-тъ нужды ще ся въведжтъ тоже въ Еппръ, Тессалии, и другы-тъ части на Европейскж Турціи конто не ся снабдятъ съ особенно управление чрѣзъ настоящій-тъ договоръ. Изработваніе-то на подробности-тъ на новж-тъ системж ще ся повѣри на особенны комисіи въ конто населеніе-то ще земе голѣмо участие, и слѣдствіе-то на трудове-тъ имъ ще ся прѣдложи на Высокж-тъ Портж, която ще ся свѣтува съ Императорско-то Правителство на Русіи.

(Телеграмъ-тъ тука не е ясенъ. Явно е че край-тъ на Членъ 15 и начало-то на Членъ 16 липсуютъ.)

Членъ 16. Высока-та Порта ся задължава да осжществи безъ повече забавж улучшенія-та и прѣобразования-та конто ся изискватъ отъ мѣстны-тъ нужды въ окржжія-та населены отъ Арменцы-тъ и да поржчителствува тѣхнж-тъ обезпечность отъ Кюрды-тъ и Черкезы-тъ.

Членъ 17. Пълно и съвършено всеопрощеніе ся подарява отъ Высокж-тъ Портж на вѣщы-тъ Отоманскы подданицы компрометираны въ послѣдны-тъ събитія, и вѣщы-тъ по тѣзи причинж затворницы и заточеницы веднага ще ся освободятъ.

Членъ 18. Высока-та Порта ще земе въ серіозно вниманіе мнѣніе-то конто посрѣдвующы-тъ Силы изразихж относительно до владѣніе-то на градъ-тъ Котуръ, и тя ся задължава да свърши окончателно-то опрѣдѣленіе на Турско-Персидскж-тъ границж.

Членъ 19. Обезпеченіе-то за войнж-тъ и за загубы-тъ на Русіи конто Н. В. Рускый Императоръ изисква, и кое-то Высока-та Порта ся обврзва да му исплати състои (а) отъ 900 милионы рублы за военны разносжы, за поддржаніе на войскж-тъ, за замѣстваніе на загубены-тъ вещества, и за поржчаны стоки; (б) отъ 400 милионы рублы въ замѣнж за вредъ-тъ сторенъ на южно-то приморіе на Русіи, на износж-тъ ѣ търговіи, и на желѣзницы-тъ ѣ; (в) отъ 100 милионы рублы за вредъ-тъ нанесенъ на Кавказъ съ нашествіе-то; и (г) отъ 10 милионы рублы за да ся обезпечятъ повредени-тъ интересы на Рускы подданицы и заведенія въ Турціи — конто вѣщы-тъ правятъ 1,410 милионы рублы. Като зема прѣдъ очи финансовы-тъ мжчноти на Турціи, и съгласно съ желанія-та на Негово Величество Султанъ-тъ, Рускый-тъ Императоръ удобрява да пріеме вмѣсто голѣмж-тъ часть отъ горѣопрѣдѣлены-тъ сумы слѣдующы-тъ земли: (а) Тулченскый-тъ Санджакъ, сирѣчь казы-тъ

Килискж, Сулинскж, Махмудійскж, Исакенскж, Тулченскж, Мачникскж, Бабадагскж, Хѣреоскж, Кюстендженскж, Меджидійскж, както и острова-тъ Делта и Змін (?). Като не желае, обаче, да си присъедини тѣзи земж и острова-тъ Делта, Русіи си запазва право-то да ги замѣни за онѣзи часть отъ Бесарабіи която ся отцѣпи отъ нѣсж съ Договоръ-тъ на 1856, и която ся гранжи на югъ отъ теченіе-то на Килискый клопъ и отъ устїе-то на Старый Стамбулъ. Въпросъ-тъ за подѣленіе-то на воды-тъ и на рыболовны-тъ мѣста ще ся опрѣдѣли отъ единж Руссо-Руманскж Комисіи вжтрѣ въ единж годинж слѣдъ потвърденіе-то на Договоръ-тъ за Миръ-тъ. (б) Ардаханъ, Карсъ, Батумъ, Баязидъ, и земж-тъ до Соганли. Гранжи-та линія като остави Черно-морско-то приморіе ще върви по онова планинско бърдо конто дѣли рѣкы-тъ конто ся втичатъ въ Хопж отъ онѣзи на рѣкж Чорукъ, и по веригж-тъ на планины-тъ на югъ отъ градъ-тъ Артвинъ дори до рѣкж-тъ Чорукъ, близо при села-та Алатъ и Бечаджетъ. Тогава граница-та ще мине покрай върхове-тъ на Девеникченскж-тъ, Хорчезорскж-тъ, и Беджигинскж-тъ горы, по онова планинско бърдо конто дѣли рѣкы-тъ конто ся втичатъ въ Тортумчай и въ Чорукъ, и покрай высочины-тъ близо при Яйли Вихимъ, като ся спустне въ село Вихинъ Килискъ до Тортумчай; отъ тамъ граница-та ще слѣдва Сивридагскж-тъ веригж до тѣсениж-тъ съ сжщю-то име, като прѣмине на югъ отъ село Норманъ; тогава ще ся завърти къмъ югъ и ще отиде до Зевинъ, отъ дѣто, като мине западно отъ пжтъ-тъ който води отъ Зевинъ за села-та Ардостъ и Корасанъ, ще удари южно по Соганлискж-тъ веригж до село-то Гиличманъ; тогава по върхове-тъ на Чарійскж-тъ горж ще стигне десетъ верста на югъ отъ Хамуръ, въ Мурадчайскж-тъ тѣсениж; послѣ линія-та ще прѣмине по Аладагско-то бърдо и по върхове-тъ на Хори и Тандуретъ, и като прѣмине на югъ отъ Баязидовж долини, ще отиде да ся сврже съ старж-тъ Турско-Персидскж границж на югъ отъ Казлиско-то езеро. Окончателны-тъ прѣдѣли на земж-тъ, която ся присъединява на Русіи и която е показана въ хартж-тъ на Договоръ-тъ, ще ся опрѣдѣлятъ отъ единж Комисіи състоящъ отъ Рускы и Отоманскы прѣдставители. Тѣзи Комисіи ще земе въ вниманіе мѣстоположеніе-то на окржжія-та и вѣщы-тъ что ся изисква за добро-то управленіе и за тишинж-тъ имъ. (в) Земи-тъ конто ся споменжжж въ параграфы-тъ (а) и (б) ся устжпятъ на Русіи като равностойны съ единъ миллиардъ и сто милионы рублы. Колкото ся касае до остаткы-тъ на обезпеченіе-то — именно триста милионы рублы, освѣнъ десетъ-тъ милионы рублы назначены да обезвредятъ Рускы интересы и заведенія въ Турціи, начинъ-тъ за исплащаніе-то и оздравяваніе-то на първж-тъ сумж ще ся опрѣдѣли чрѣзъ едно споразумѣніе помежду Императорско-то Руско Правителство и правителство-то на Негово Величество Султанъ-тъ. (г) Десетъ-тъ милиона рублы за обезпеченіе на онѣзи Рускы подданицы и заведенія конто сж прѣтърпѣли загубы въ Турціи, ще ся платятъ слѣдъ като Руско-то Посолство въ Цариградъ одобри исканія-та на онѣзи конто ся интересуватъ, и послѣ ги изяви на Высокж-тъ Портж.

Членъ 20. Высока-та Порта ще земе

дѣятелны мѣрки за да окончи миролюбиво высаящы-тъ отъ нѣколко години тѣжбы на нѣкои Рускы подданицы, да обезвреди послѣдны-тъ ако има пужда, и беззабавно да положи въ дѣйствіе вѣщы-тъ прѣжды.

(Сжщя-та бѣлжжка която направихмы на членове-тъ 15 и 16 ся относя и на този членъ).

Членъ 21. Жители-тъ на устжлепы-тъ на Русіи окржжія, конто пожелаютъ да излѣжтъ изъ тѣзи мѣста, ще бжджтъ свободны да продажджтъ вѣщы-тъ си земли и нѣща и да ся прѣмѣстятъ. За тѣзи цѣль имъ ся подарява единъ ерокъ отъ три години отъ потвърденіе-то на настоящій-тъ Договоръ, и слѣдъ истеченіе-то на това врѣме онѣзи отъ жители-тъ, конто не сж продали имущества-та си и оставили домове-тъ си, ще станжтъ Рускы подданицы. Държавны недвижими имущества, както и онѣзи принадлежащи на Богослужебны домове установены вѣнъ отъ прѣдпоменжты-тъ мѣста, ще ся продажджтъ подиръ сжщій-тъ ерокъ отъ три години по единъ начинъ който ще ся нареди отъ единж особнж Руссо-Турскж Комисіи. Сжщя-та Комисія ще опрѣдѣли и начинъ-тъ по който Отоманско-то Правителство ще прѣмѣсти военны-тъ си вѣщества, припасы, храны, и другы Държавны надлежности конто ся намѣрватъ въ крѣпости-тъ, градове-тъ и мѣста-та конто ся устжпятъ на Русіи, и не сж по настоящемъ занимаемы отъ Рускы войски.

Членъ 22. Рускы-тъ духовны лица, поклонницы, и калугери конто пжтуютъ или прѣбываватъ въ Европейскж или въ Азіатскж Турціи ще ся ползуютъ отъ сжщы-тъ права, прѣимуществва, и привилегіи отъ конто ся ползуютъ мѣстны-тъ духовны лица на всякж другж народность. Императорско-то Посолство и Императорскы-тъ Консулата въ Турціи ще иматъ право да покровителствуватъ овиціално не само лица-та на горѣспоменжты-тъ но и имотъ-тъ и заведенія-та имъ. Духовницы и другы въ свѣты-тъ мѣста, особенно Святогорскы-тъ калугери, отъ Руско происхожденіе, ще притежаватъ напълно прѣдшны-тъ си прѣимуществва и ще ся ползуютъ и за напрѣдъ, въ три-тъ тѣмъ принадлежжжщы мнѣнастири и въ заведенія-та конто зависятъ отъ тѣхъ, съ сжщю-тъ правды и прѣимуществва конто сж оздравены за другы-тъ религіозны заведенія и Святогорскы мнѣнастиры.

Членъ 23. Вѣщы-тъ договори и съгласія заключены по-напрѣдъ помежду двѣ-тъ главно-договорящы ся Силы относительно до търговіи-тъ и до законно-то положеніе на Рускы-тъ подданицы въ Турціи и конто бѣхж спрѣни въ дѣйствіе-то си отъ войнж-тъ ще ся повърнжтъ на първж-тъ си силж; и освѣнъ промѣнены-тъ въ тѣхъ членове чрѣзъ настоящій-тъ договоръ, двѣ-тъ Правителства оставатъ въ сжщю-то отношеніе едно къмъ друго относительно до вѣщы-тъ обязательства и сношенія, търговскы и другы, въ конто сж были прѣдъ обявленіе-то на войнж-тъ.

Членъ 24. Босфоръ-тъ и Дарданель-тъ ще останжтъ отворени въ мирно както и въ военно врѣме за търговскы-тъ корабы на неутралны държавы конто иджтъ въ или отиватъ отъ Рускы пристанища. Прочее, Высока-та Порта ся задължава никога отъ сега нататкж да не туря въ мнимо обсадно положеніе (блокада) пристанища-та на Черно море и на Азовско море, конто бы бы-

ло противно на духъ-тъ на обявление-то подписано въ Паризъ на 4-ый Априлий, 1856.

Членъ 25. Испраздуване-то на Европейскъ Турциѣ съ исклучение на Българиѣ, отъ Рускѣ-тъ войскѣ, ще ся свърши въ три мѣсеца слѣдъ склучване-то на окончателный-тъ миръ помежду Негово Величество Рускый Императоръ и Негово Величество Султанъ-тъ. За да ся не губи врѣме и да ся избѣгнѣтъ разноскы-тъ отъ продължително поддржаніе на Рускы-тъ войскы въ Тракиѣ и Руманиѣ, една часть отъ Императорскѣ-тъ войскѣ може да слѣзе до пристанища-та на Черно и Мраморно море, за да ся прѣнесе отъ тамъ на Рускы или на други корабы. Испраздуване-то на Азіатскъ Турциѣ ще ся свърши вжтрѣ въ шесть мѣсеца, като ся брон отъ склучване-то на окончателный миръ, и Рускы-тъ войскы ще могатъ да ся вържатъ на корабы отъ Трабизондъ въ Кавказъ или въ Крымъ. Приготовленія-та за отхождане на войскы-тъ ще поченѣтъ веднага слѣдъ като ся размѣнятъ подтврдителны-тъ обезателства на Договоръ-тъ.

Членъ 26. До когато Императорскы-тъ Рускы войскы останѣтъ въ онѣзи мѣста които, съобразно съ настоящий-тъ Договоръ, ще ся възвръжатъ на Высокѣ-тъ Портѣ, редъ-тъ и управление-то на работы-тъ ще останѣтъ въ ежщото състояние въ което сѣ были отъ врѣме-то на занимаіе-то. Высока-та Порта не ще участвува въ тѣхъ прѣзъ всячко-то врѣме, и, додѣто не си отидѣтъ всякы-тъ войскы, Отоманскы-тъ силы не ще влѣзѣтъ въ мѣста-та които ще ся повържатъ отпослѣ на Высокѣ-тъ Портѣ; и послѣдня-та не може да почене да упражнява своѣ-тъ власть тамъ додѣто Рускый-тъ военачалникъ не даде извѣстіе на единъ нарочно опрѣдѣленъ отъ Портѣ-тъ чиновникъ за испраздуване-то на всѣкѣ крѣпость и область.

Членъ 26. Высока-та Порта прѣдприема да не накаже, и да не остави да ся накажѣтъ, онѣзи Отоманкы подданници които може да сѣ компрометирали себе си чрѣзъ сношенія-та си съ Рускѣ-тъ войскѣ чрѣзъ войнѣ-тъ. Ако нѣкои быхѣ пожелали да ся оттеглятъ съ челяди-тъ си слѣдъ Рускы-тъ войскы, Отоманскы-тъ власти не ще ся въспротивятъ на отхождане-то имъ.

Членъ 28. Веднага слѣдъ подтврденіе-то на Прѣдварителны-тъ условия на миръ-тъ, военны-тъ плѣнници на всѣкѣ странѣ ще ся отпустѣтъ подъ надзоръ-тъ на комисары назначены отъ двѣ-тъ страны, които ще отидѣтъ за това въ Одессѣ и Севастополь. Отоманско-то Правителство ще плати всичкы-тъ разноскы за поддржаніе на плѣнници-тъ на 18 разны части въ разстояние на шесть години, съгласно съ опрѣдѣленія-та които ще ся направятъ отъ комисары-тъ. Размѣна-та на плѣнници помежду Отоманско-то Правителство и Правителства-та на Руманиѣ, Сърбиѣ, и Чернагорѣ ще стане по ежцій начинъ, като ся извади въ всѣкой случай числото на плѣнници-тъ които Отоманско-то Правителство поврѣща отъ число-то на онѣзи които нему ся поврѣщатъ.

Членъ 29. Настоящий-тъ договоръ ще ся подтврди отъ Тѣхны Императорскы Величества Императоръ-тъ на Русіѣ и Императоръ-тъ на Отоманцы-тъ, и подтврдены-тъ копія ще ся размѣнятъ въ 15 дня, или по-рано ако е възможно, въ С.-Петербургъ, дѣто двѣ-тъ страны ще ся съгласятъ тажедо за мѣсто-то и за

врѣме-то въ конто условия-та на настоящий-тъ договоръ ще ся повторятъ съ всичкы-тъ тържественны обряды които е обычайно да ся съблюдаватъ въ договоры за миръ. Трѣбва добръ да ся разумѣе че главно-договорящы-тъ ся силы сматрятъ себе си формално обязаны чрѣзъ настояще-то отъ минутѣ-тъ когато то ся подтврди.

Пълномощници-тъ на двѣ-тъ страны свидѣлствуваатъ за това чрѣзъ подписы-тъ си и печаты-тъ си.

Сторено на Св. Стефанъ, 19 Фев. 1878.

АНГЛИЯ И КОНГРЕСЪ-ТЪ.

С.-Петербургскый дописникъ на *Лондон Таймс* пише отъ 10-ый Мартъ: — Слѣдующий-тъ членъ на *Жур. де С.-Петербургъ* привлече значително внимание:

“Прѣдварителный-тъ миръ е склученъ и подтврденъ. Конгресъ-тъ е свиканъ. Най-свършенна свобода за уцѣненіе и дѣйствование е запазена за всичкы-тъ Кабинеты. Не е съмнително че повечето прѣдставители ще ся съберѣтъ съ желаніе да оздравятъ траенъ миръ, който е Европийска нужда. Нови облаци, обаче, ся явяватъ на небосклонъ-тъ, и Английска-та политика пакъ запрѣчва пакъ-тъ за миролюбивы-тъ надежды на Европѣ. Въ това врѣме когато Русіѣ слѣдва вѣрно цѣль-тъ си, която е миръ — праведенъ и добродѣтеленъ миръ — и испълня обѣщаніе-то си, като съобщава на всичкы-тъ Кабинеты текстъ-тъ на прѣдварителны-тъ условия на договоръ-тъ и като допуца да ся разискать свободно всичкы-тъ точки които докачатъ Европийскы-тъ интересы; въ това сжщото врѣмекогато тя ся приготвя да приложи условия-та като почене да отираща войскы-тъ си, Британска-та флота продължава да шари по Мраморно море и ся подкрѣпява съ новы броняны корабы. Каква може да е цѣль-та на това застрашително заявленіе и на какво право ся основава? Англіѣ съ Русіѣ ли има войнѣ или съ Турциѣ? Войната, за коѣто Англіѣ обяви себе си неутрална, не ся ли свърши? Султанъ-тъ ли е повикалъ Английска-та флотѣ на помощ, за да оздрави заплашено-то му положеніе? Англичани-тъ въ Турциѣ иснадижили ли сѣ въ лично прѣмеждіе? Не. Война-та е свършена, миръ-тъ е възстановенъ, и Султанъ-тъ е протестиралъ противъ влизаніе-то на флотѣ-тъ. Противъ неговѣ-тъ волиѣ, съ явно нарушеніе на сжществующы-тъ договоры, кораби-тъ ся вмѣкнѣхѣ въ Мраморно море; противъ неговѣ-тъ волиѣ, и вопрѣки международны-тъ законы, тѣ оставатъ тамъ. Длѣжность-та да ся отрбанятъ ужъ животь-тъ и имоть-тъ на Англичани-тъ въ Турциѣ е извѣтъ на който най-напрѣдъ сами-тъ Англичани ся засмѣхѣ. Но това не е всичко. Британскый-тъ Кабинетъ подига единъ мѣчно-тиѣ слѣдъ другъ за участвованіе-то си въ Конгресъ-тъ. Той искаше всичкий-тъ прѣдварителенъ договоръ да ся съобща на онова събрание. Текстъ-тъ на ози договоръ ся обнародва и нѣма никой да го незнае. Той поиска щото всѣка една отъ точки-тъ да ся разиска, и свършенна свобода за уцѣненіе и дѣйствование ся припознѣ за всичкы-тъ Силы. Всичко това, обаче, не го задоволява, и дѣла-та му показватъ че е възможно съ отказване-то си да унищожи всѣкой случай за умиротвореніе. Най-послѣный ся научавамы че, по протестирание на Английска-та Посланникъ въ Ц-градъ, Порта-та ся въспротивила да ся натоварятъ на корабы отъ Бююк-Дере Рускы-тъ

войскы, и тѣй става невъзможно да ся извърши първа-та стѣпка къмъ миръ-тъ. Не е ли врѣме да попытаны Лондонскый-тъ Кабинетъ какво той дѣйствително иска? Желаетъ ли той да съживи, продължи, и разшири войнѣ-тъ когато всѣкой въ Европѣ — воюющы и невоюющы — желаетъ възстановеніе-то и оздравеніе-то на миръ-тъ чрѣзъ едно общо споразумѣніе? Ако е тѣй, нека каже откровенно, за да знае свѣтъ-тъ какво иска и защо го иска. Не говоримъ за Европийскы интересы, защото тѣ несъмнѣнно сѣ за миръ-тъ; но кои Британскы интересы сѣ застрашени? Суезскый Каналъ ли? Безъ съмнѣніе, не. Дарданелскый протокъ ли? Този въпросъ е оставенъ да ся рѣши отъ Конгресъ-тъ, и само Англіѣ забавя събрание-то му. Тогава Цариградъ ли ся застрашава? Присѣтствіе-то на Рускы войскы въ Св. Стефанъ е слѣдствие на присѣтствіе-то на Британскѣ-тъ ескадрѣ въ Мраморно море, и Англіѣ прѣиятствува и този пакъ на отхождане-то на войскѣ-тъ. Казвамы това съ дълбоко прискрѣбіе, но има само едно обясненіе на туй странно поведеніе на Английска-то Правителство. Компрометирано чрѣзъ нерѣшителнѣ-тъ и злобнѣ-тъ си политикѣ отъ начало на Источнѣ-тъ кризѣ и прѣзъ венчко-то теченіе на войнѣ-тъ, то вижда въ миръ-тъ само успѣхъ за Русіѣ и опасность за свое-то вліяніе въ Истокъ. То иска сега да турп кракъ на Русіѣ, или да протривостави на нейны-тъ извършенны дѣла други извършенны дѣла за своѣк ползѣ. Угодно ли е на Европѣ да позволи на единъ самѣ Силѣ да съберка интересы-тъ на миръ-тъ, да причини новы жертвы или да въспали единъ обширенъ пожаръ за да насыти просто любостіе-то си и вліяніе-то си? Този въпросъ иска неотмѣнно рѣшеніе-то си отъ Кабинеты-тъ и отъ всенародно-то мнѣніе. Врѣме-то за дипломатическы забиколкы и двоемысленны обявленія ся минѣ. Всѣкой желаетъ миръ. Само Англіѣ мѣта спжкы въ пакъ който води къмъ миръ-тъ. Ще търпи ли това Европа? Ако не, Европа нека призове Англиѣ прѣдъ върховно-то си сждовище и нека каже на Английска-то Правителство да влѣзе пакъ въ крагъ-тъ на международно-то право като оттегли флотѣ-тъ отъ Дарданели-тъ и като ся обѣщае формално да не ѣ праца пакъ назадъ. Ако Европа търпи това, тогава кѣдѣ остава независимость-та на Европийскый-тъ материкъ, като миръ-тъ на свѣтъ-тъ ще може да ся нарушава отъ Английска-тъ политикѣ.

Лейди Странфордъ ся е завържила отъ Българиѣ въ Цариградъ и старательно дѣйствува за улеченіе-то на страдающы-тъ.

Съ радость извѣстявамы че венчки-тъ затворени Българи, въ Цариградскы-тъ затворы които ся считахѣ за политическы виновници, ся свободихѣ тѣзи дни.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКЫ ДЕПЕШЫ.

Лондонъ, 19 Мартъ. — Британско-то топчійско отдѣленіе въ Халифаксъ (Новѣ Скоціѣ) приело заповѣдь да дойде въ Англиѣ.

Лондонъ, 21 Мартъ. — Окрѣжно-то писмо на Маркизъ Сализбери като Министръ на Вѣнкашны-тъ Дѣла, обявява че Англіѣ не може да приеме разглеждане-то само на единъ часть отъ Руссо-Турскый-тъ Договоръ, всѣка точка на който ся уклонява отъ Паризкый-тъ

Договоръ на 1856. Сализбери показва че Договоръ-тъ на Св. Стефанъ въздига единъ силнѣ Славянскѣ Имперіѣ подъ силѣ-тъ и вліяніе-то на Русіѣ, и послѣ увѣрява че разискване-то само на нѣкои членове отъ Договоръ-тъ, избраны отъ единъ самѣ Силѣ, не може да бжде лѣкъ противъ опасности-тъ които застрашаватъ Британскы-тъ интересы и Европийскый-тъ миръ.

Лондонъ, 22 Мартъ. — Изложеніе-то на Царѣ-тъ ся прочете днесъ въ Парламентъ-тъ. То казва че, по причинѣ на дѣйствително-то положеніе на работы-тъ въ Истокъ и на нуждѣ-тъ да ся земѣтъ мѣрки за поддржаніе на миръ-тъ и за пазеніе на интересы-тъ на Британскѣ-тъ Имперіѣ, Нейно Величество рѣшило да призове резервны-тъ войскы. Изложеніе-то ся пріе съ ржкоплѣсканіе, и ще ся разлика идущий подѣлникъ на 27-ый Мартъ. — Въ Камарѣ-тъ на Прѣдставители-тъ, същѣ-тъ вечеръ, Съръ С. Норткотъ подтврди че Маркизъ Сализбери е наименуванъ Министръ на Вѣнкашны-тъ Дѣла, вмѣсто Лордъ Дерби.

Віена, 22 Мартъ. — Полу-официальный-тъ *Политическы Кореспонденсъ* обнародва днесъ слѣдующий-тъ телеграмъ отъ Букурешъ:

Въ едно тайно засѣданіе на Руманскѣ-тъ Камарѣ на Прѣдставители-тъ, Князь Гика и Г. Стурдза дадохѣ устно едно изложеніе за скорошно-то си посланіе. Англіѣ съвѣтувала Руманиѣ да постои въ настоящее-то си поведеніе спрямо Русіѣ колкото ся касае до въпросъ-тъ за Бессарабиѣ, а Австріѣ прѣдъявила желаніе да ся рѣши този въпросъ отъ Европѣ.

Букурешъ, 23 Мартъ. — Въ Руманскый Парламентъ една Комисія ся назначава да приготви за Силы-тъ единъ протестъ противъ Договоръ-тъ на Св. Стефанъ.

С.-Петербургъ, 24 Мартъ. — Полу-официална-та *Руска Агенція* каки Англиѣ да послѣдва пріятелскый-тъ примѣръ на Австріѣ, като прѣдложи такы-ва промѣненія въ прѣдварителны-тъ условия на Договоръ-тъ какыто тя сжди за умѣтны, защото по този начинъ Силы-тъ могатъ да дойдѣтъ въ споразумѣніе.

Віена, 25 Мартъ. — Венчко ся види да клони сега на миръ. Съмнително е че Англіѣ ще ся бие сама. Увѣряватъ че Австріѣ заставлява Английска. Правителство да земе участіе въ Конгресъ-тъ.

Берлинъ, 25 Мартъ. — Германія ся старае да поими Русіѣ съ Австріѣ.

С.-Петербургъ, 25 Мартъ. — Миролюбива-та партія добыва вліяніе.

Лондонъ 25 Мартъ. — Нищо рѣшително не ся очаква прѣди Князь Горчаковъ да отговори на Сализберѣ-тъ Нотѣ.

Берлинъ, 26 Мартъ. — *Н. Цайтунгъ* казва че Английска-то Правителство желаетъ да ся договаря съ Контъ Шувалова, Рускый посланникъ въ Лондонъ, на когото Англіѣ има довѣріе по причинѣ на искрено-то му желаніе за миръ.

Берлинъ, 27 Мартъ. — Вчера Князь Бисмаркъ ся разговори дълго врѣме съ Г. Братіано, Руманскый първъ Министръ, който дойде въ Берлинъ отъ Виенѣ.

Віена, 27 Мартъ. — Послѣдны-тъ слѣдѣнія даватъ надеждѣ че Конгресъ-тъ ще ся събере.

Издава ся отъ Американско-то Евангелско Общество.

Редакторъ Т. Л. Байнгтонъ.
Въ Американъ-Ханѣ.

Въ Печтициѣ-тъ на А. Х. Болдженъ.